

Ändringshistorik

Datum	Version	Ändrad av	Ändringar
2022-02-18	1.0	Andreas Schmidt	Fastställt dokument
2022-05-02	1.1	Annika Lydänge	Uppdaterat dokumentet

Restaureringsplan för N2000-området Näsnabbarna inom projektet LIFE RestoRED LIFE19 NAT/SE000172

Summary

This document provide a brief overview of the measures that will take place in the LIFE RestoRED project at the N2000 site Näsnabbarna. Location of different actions can be seen in the maps in the end of this document.

Om Projektet

Projektet LIFE RestoRED arbetar med att restaurera skötselkrävande naturtyper, mestadels betesmarker och slåtterängar. Arbetet utförs inom N2000-områden under åren 2021 till 2027. Naturtyperna som restaureras finns med på den rödlista för naturtyper som EU tagit fram. Arbetet som omfattas av den här restaureringsplanen utförs av Länsstyrelsen i Blekinge. Läs mer om projektet på webbplatsen <https://www.liferestored.se/>.

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

Uppgifter om området

Natura 2000-område: (SE0410155 Näsnaabbarna)

Naturreservat: Västra Näsnaabben (10,26 ha)

Län: Blekinge

Kommun: Sölvesborg

Förvaltare/kontaktperson på Länsstyrelsen: Andreas Schmidt och Elin Nyström

Koordinater för restaureringsområde: 6208415.37,474134.37 (SWEREF99 TM)

Beskrivning av objektet

Näsnaabbarna omfattar två uddar på sydvästra delen av Listerlandet i västra Blekinges kustbygd. Berggrunden består av krita, som överlagras av mäktiga avlagringar med sandig-moig morän, som lokalt är kalkrik. Området ligger som högst 4 meter över havet. Näsnaabbarna har lång hävdkontinuitet. Under skiftena i början av 1800-talet fanns inhägnade åkerlyckor och ängar på sandavlagringen mellan naabbarna medan övriga delar av området utgjorde en inhägnad del av byns utmarker som sannolikt betades. Idag hävdas merparten av uddarna fortfarande genom bete. Även den mellanliggande sandiga åkermarken i norr har under senare år varit beteshävdad. Östra Näsnaabben är relativt välhävdad medan en alltför svag beteshävd har gjort att Västra Näsnaabben vuxit igen kraftig med bland annat slån och hagtorn.

Betesmarken utgörs av torr till frisk gräs- och buskmark samt smala havsstrandängspartier. De bitvis kalkrika jordarna har skapat förutsättningar för en artrik och delvis sällsynt flora, särskilt på Östra Näsnaabben. I trädskiktet finns spridda exemplar av olika lövträdsarter, bland annat enstaka grova ekar och en rad grova, hamlade pilar. På Östra Näsnaabben finns även en bokskogsdunge. Vid en svampinventering i slutet av 1990-talet noterades 15 arter, varav några som är beroende av beteshävd. Tre av dessa är rödlistade, scharlakansvaxskivling (nära hotad), lädervaxskivling (nära hotad) och blårödling (sårbar). Beträffande Näsnaabbarnas djurliv har främst mollusker, småfjärilar och groddjur inventerats. 19 olika molluskararter har noterats, bland annat de hävdgynnade arterna ängspuppsnäcka, hedcylindersnäcka och den av EU listade arten smalgrynsnäcka.

Syfte och mål med åtgärderna i projektet

I det här området ska naturtypen kalkgräsmarker ges en stärkt ekologisk status genom att igenväxningsvegetation av framförallt slån, björnbär och hagtorn röjs bort. Ekologiskt särskilt skyddsvärda träd som spärrgrenig ek och ask samt blommande träd som apel och fågelbär friställs. Även blommande buskar som haggorn, getapel och berberis friställs för att gynna vilda pollinatörer. Vid röjningsarbetet eftersträvas en mosaikartad betesmark med omväxlande öppna och mer slutna partier. Detta för att skapa ett varierat mikroklimat med varma, vindskyddade miljöer.

Vid slutet av projektet ska totalt 5,4 ha kalkgräsmarker ha restaurerats och framtida skötsel av området vara ordnad genom att befintlig stängsling har restaurerats, fångstfålla för betesdjur har anlagts och att det finns möjlighet att erhålla miljöstöd för restaurerade ytor. Allmänheten och sakägare ska ha fått kunskap om projektet genom skyltning.

Tillgängligheten i området ska ha ökat genom att besöksparkering har anlagts samt att vandringsled genom området har röjts fram och markerats. Även grillplats och vindskydd ska ha anlagts inom området.

Tabell 1 Naturtyper som omfattas av projektåtgärder

Naturtypskod	Natura 2000 naturtyp (namn)	Areal (ha)
6210	Kalkgräsmarker	5,4

Åtgärder som är aktuella i N2000-området Näsnabbarna

Tabell 2 Planerad omfattning

Action	Namn	Längd (m)	Area (ha)	Antal	Nytt värde
C1.1	Röjning och avverkning		5,4		
C1.2	Restaureringsbete		5,4		
C2.1	Stängsling	673			486
C2.2	Borttagande stängsel	673			486
C2.3	Specialkonstruktion			1	
C2.4	Stängselgenomgång			4	3
D1	Fotodokumentation				
D2.1	Uppföljning av naturtyper				
D2.2	Florauppföljning torra friska marker				
D5.2	Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare				
D5.3	Planering och utvärdering av skapande av död ved				
E1.1	Obligatorisk projektskylt			2	
E1.4.1	Stig, led	992			
E1.4.2	Bänk, bord grillplats			1	
E1.4.3	Parkeringsplats liten			1	

Beskrivning av åtgärderna

Action C1.1 Röjning och avverkning

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2021-09-01 till 2026-12-31

Beskrivning: Området har varit kraftigt igenvuxet och en restaurering av området är påbörjad sedan tidigare. Äldre träd och efterträdare till dessa kommer att friställas. Även blommande buskar kommer i viss mån att friställas. I övrigt kommer sammanhängande flikiga och solbelysta bryn att eftersträvas med ett stort inslag av blommande buskar som slån, hagtorn, björnbär och rosor.

Action C1.2 Restaureringsbete

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2027-08-31

Genomförs: 2021-03-01 till 2027-08-31

Beskrivning: Hela området betas idag med nötdjur. Då områdets naturvärden och även möjlighet till miljöstöd har ökat sedan kontrakt med djurhållare skrevs bör ersättningen till djurhållaren höjas.

Action C2.1 Stängsling

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2023-07-15 till 2025-03-31

Beskrivning: Stängslet längs områdets norra gräns är dåligt och behöver bytas ut. Det utgörs i dagsläget huvudsakligen av taggtråd och kommer att bytas ut mot eltråd. En del av sträckningen som finns med på kartan är redan utbytt innan projektet startade eftersom det var i så dåligt skick.

Action C2.2 Borttagande stängsel

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2023-07-15 till 2025-03-31

Beskrivning: Borttagande av dåligt stängsel för att möjliggöra nystängsling. En del av sträckningen som finns med på kartan är redan utbytt innan projektet startade eftersom det var i så dåligt skick.

Action C2.3 Specialkonstruktion

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2023-07-15 till 2025-03-31

Beskrivning: Fångstfålla för insamling av betesdjur vid betessäsongens slut ska byggas, för att underlätta djurhållningen.

Action C2.4 Stängselgenomgång

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2025-03-31

Genomförs: 2023-07-15 till 2025-03-31

Beskrivning: Tre självstängande grindar för att tillgängliggöra området för allmänheten kommer monteras. Ny körgrind kommer även monteras för att underlätta betesdrift.

Action C4. Artskötsel/skapa biotop

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2024

Beskrivning: Inom området kommer sandblottor skapas för att gynna vilda bin och dyngbaggar.

Action D1. Fotopunkter

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2021-05-28 och 2026-05-28

Beskrivning: För att dokumentera effekten av restaureringsåtgärderna kommer foton att tas på strategiska platser före restaureringsåtgärder och efter genomförda åtgärder.

Fotodokumentation sker också under genomförandet av projektet och publiceras som en enkel rapport på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/>.

Action D2.1 Utvärdering av bevarandestatus för naturtyper

Möjlig tidsperiod: 2026-03-01 till 2027-02-28

Genomförs: 2026

Beskrivning: Efter genomförd restaurering ska en bedömning göras om statusen för de naturtyper som restaurerats har förbättrats. Bedömningen sker genom observationer på plats och kan genomföras av den som ansvarat för restaureringen, eller en särskild inventerare. Data från genomförda inventeringar av arter och naturtyper används också som underlag för bedömningen. Bedömningen kommer slutligen att registreras i Naturvårdsverkets databas NNK.

Action D5.2 Planering och utvärdering av åtgärder för pollinerare

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022-2023

Beskrivning: I samband med restaureringsåtgärder inom action C.1 kommer särskild hänsyn tas till pollinerarnas framtida miljö. Vid restaureringen kommer bryn att göras flikiga och blommande buskar att friställas. Gläntor skapas för att skapa varma rum inom området. För planeringen av pollinerarnas miljö har projektets receptsamling för möjliga åtgärder använts och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

För planeringen pollinerarnas miljö ska projektets receptsamling för möjliga åtgärder användas och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Resultaten kommer publiceras på projektets webbplats <https://www.liferestored.se/> och Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/blekinge.

Action D5.3 Planering och utvärdering av skapande av död ved

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2021-07-15 till 2026-12-31

Beskrivning: Då området idag hyser få träd kommer sannolikt mycket få träd att behöva avverkas. Skulle träd behöva avverkas för att gynna andra värden inom action C.1 kommer all död ved som skapas lämnas i faunadepåer. Om avverkning av grövre träd istället kan ersättas med ringbarkning kommer detta i första hand att göras för att tillskapa stående död ved. För planeringen av vilken död ved som ska skapas ska projektets checklista användas och efter genomförd restaurering kommer insatsen att utvärderas och dokumenteras i projektets databas.

Action E1.1 Obligatorisk projektskylt

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022

Beskrivning: En skylt som beskriver projektets arbete kommer att sättas upp.

Action E1.4.1 Stig, led

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2022 till 2023

Beskrivning: En vandringsled kommer att anläggas för att öka tillgängligheten i området och visa upp de naturvärden som projektet skapar. Ledens sträckning går ut på Västra Näsnabben längs kustlinjen och upp till fägatan som löper längs områdetts norra kant. Särskilda anpassningar för funktionsvariationer kommer att göras genom att trappövergångar i den mån det är möjligt ersätts med självstängande grindar.

Action E1.4.2 Bänk,bord,grillplats mm

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2023 till 2024

Beskrivning: Grillplats med vindskydd kommer att anläggas ute på Västra Näsnabben för att gynna rörligt friluftsliv i området.

Action E1.4.3 Parkeringsplats liten

Möjlig tidsperiod: 2021-03-01 till 2026-12-31

Genomförs: 2025-2026

Beskrivning: En liten parkeringsplats kommer anläggas vid områdets nordvästra hörn för att öka tillgängligheten till området.

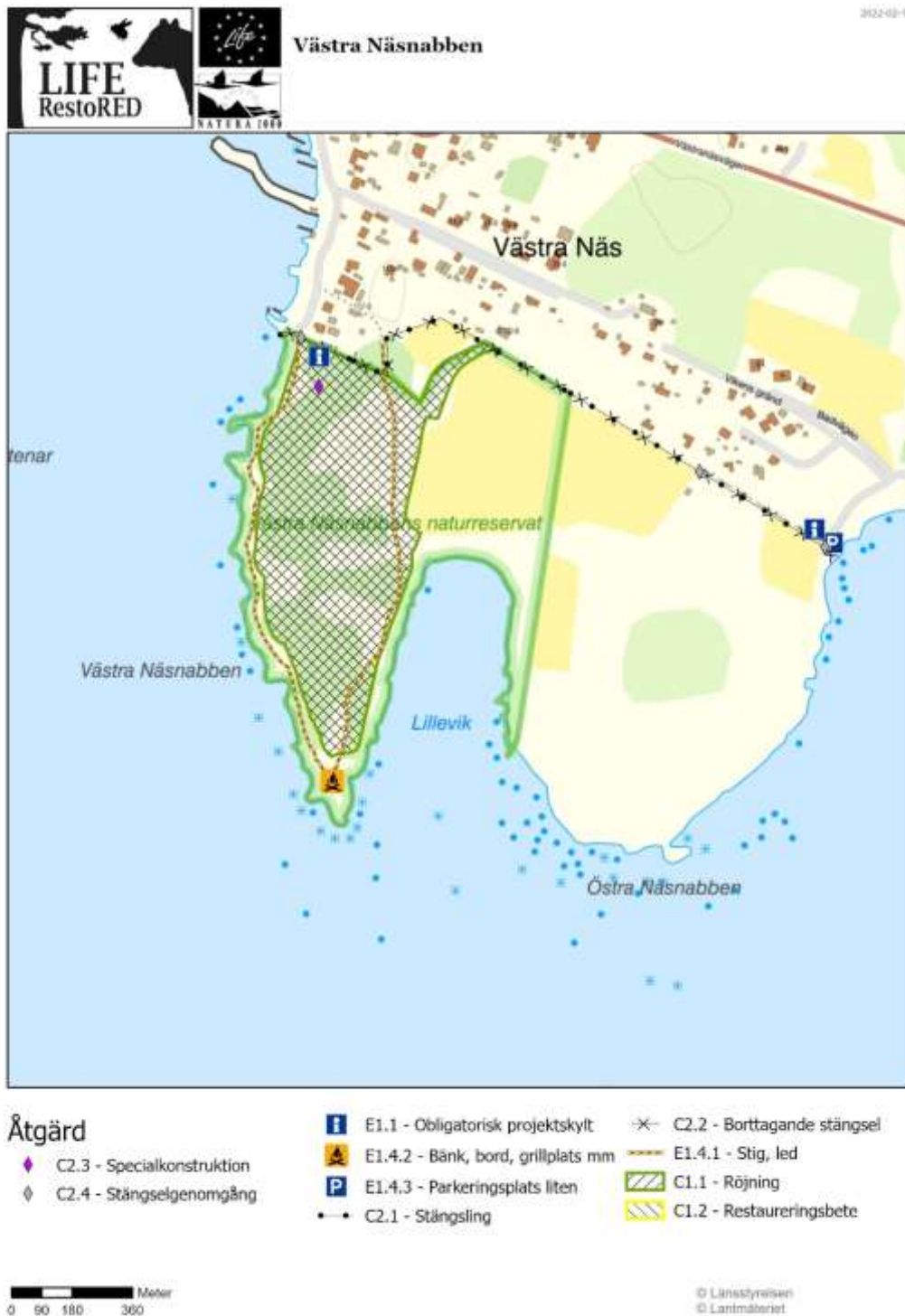
Kartor

Overview map of Natura 2000 site
 Site: SE0410155 Näsnabbarna
 Natura 2000 status: SAC

Bild 1 Översiktskarta, N2000-området Näsnabbarna.
 Overview for the site.

Bild 2 Detaljkarta, åtgärder som genomförs i projektet.
Detailed map for measures in the project.

Bild 3 Detaljkarta med fotopunkter för dokumentation.
Detailed map with photo points for documentation.

LIFE-programmet

Den här restaureringsplanen har producerats med stöd av Europeiska kommissionens LIFE-program. Ståndpunkter och faktainnehåll representerar projektet LIFE RestoRED och representerar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens eller byrån CINEAs uppfattning eller ståndpunkt. Läs mer om LIFE-programmet på EU-kommissionens webbplats : <https://ec.europa.eu/easme/en/life>